

Slovansko slovstvo.

* *Djelâ Mat. Ant. Relkovića*, bivšega slavne brodske regimente kapetana, pisana god. 1767, koja sadržavaju životopis Esopov, 196 basna Esopovih i 59 Fedrovih, nadalje „čudoredne pripoviedke Pilpay bramine indijanskog mudroznanca, ili vladanje velikih i malih, iz francuskoga u slavonski jezik prenešene“, k tomu preko 500 mudrih izreka istoga mudraca, i Satir, pripoviedke Pilpay bramine i mudre izreke do danas još tiskana nisu. Podpisani namerava jih na svetlo dati. Svakoga mjeseca od uskrasa t. g. počamši izlazit će po jedan svežčić u velikoj osmini na liepoj hartiji i ukusnim tiskom. Slika Belkovića i životopis njegov izlazit će u poslednjem svežčiću. Svaki svežčić imat će po tri tiskana arka i stojet će 40 nvč. a. vried.; platit će se svaki svežčić napose, kad bude prispio u ruke predbrojnikâ. Cielokupno djelo obsizat će do 30 tiskanih arakâ. Umoljavam sve prijatelje narodne knjige i prosvjete, da ovu veoma poučnu knjigu narodu preporučê, da se sami na nju predbroje a i predbrojnice skupljaju, pa mi ovu točno popunjenu pozivnicu najkašnje do 20. ožujka t. g. dostaviti izvole, da mogu nakladu opredieliti. Čisti prihod opredieljen je za utemeljenje zaklade Relkovićeve za podporu siromašnih učenika srednjih učiona u Slavoniji i Hrvatskoj.

U Vinkovcib.

M. Seneković,
c. k. gimnazijalni profesor.

Politične stvari.

Koliko naj se županijam dá opravila.

„Novice“ so nam županom v zadnjem svojem listu prav iz srca govorile, ko so nam po „politič. kateh.“ rekle, naj občine (soseske) bodo majhne, ne pa velike, ki jih župan s svojimi svetovalci zato opravljati ne more, ker se v šoli ni za „beirkshauptmanna“ učil.

Od gospodov v kancelijah večkrat slišimo, pa tudi v deželnih zborih se od nemškutarske strani ponavlja ravno tisti glas, da smo župani za nič, — da nič ne znamo, — da ne zdržujemo redú po kmetih, in tacih litanij več. Te zatožbe so — tega nočemo tajiti — večkrat resnične, al — pravične pa niso. Ko bi bile županije to, kar so nekđaj bile, to je, gospodinje za svoj lastni dom, Bogme! da ima dežela dosti poštenih in umnih mož po kmetih, ki bi dobro opravljali to, kar v opravilstvo dobrega gospodarja spada; al županijam nakladajo čedalje več opravkov, ki bi jih imele imeti cesarske okrajne gosposke, ne pa mi župani. Neko imé so skovali, ki se jej pravi „avtonomija“, to je menda samolastno gospodarstvo občin; al s tem imenom nismo nič družega dobili kot to, da so gospodom v kancelijah odvzeli veliko opravkov, pa jih naložili na rame županom in s tem veliko stroškov in občinskih davkovskih priklad. Gospodje v okrajnih kancelijah nimajo zdaj skoro nič opraviti; župani naj delajo za nje, oni pa postopajo in se vkvarjajo z drugimi rečmi, kakor smo to na zasramovanje vlade videli po vsej deželi pri volitvah za kupčijsko zbornico, ko so se celó od nas plačanih beričev posluževali, da so ljudi goljufali in sleparili za glasove. Občinam so policijska opravila na vrat obesili; policijska uprava pa ni soseskam lastno opravilo, marveč je tuje opravilo. Čemu pa plačuje ljudstvo davke, če se mora samo varovati? Policijska uprava je dolžnost državna! In če smo cesarsko gosposko prosili, naj nam žandarjev pošlje na pomoč, da moremo zdatno skrbeti za občno varnost — kaj se

nam je reklo? Žandarji so le na službo okrajni gosposki, ne pa vam! Prosili smo tedaj kruha — dal se nam je kamen! — Ceste oskrbujejo srenjski cestni odbori, šolstvo krajni šolski odbori itd. itd. Kaj pa imajo zdaj opravljati še cesarske gosposke? Tako malo, da bi jih nihče ne pogrešal, če bi jih ne bilo! In če pridete v njihove kancelije, ogledite se po njih sobah — in povsod vidite toliko glav, ko nekđaj, ko še ni bila znana angelska avtonomija. Naj gré raskom žvižgat taka avtonomija, ki soseskam naklada od leta do leta več bremen in davšin, državi pa tudi zavoljo velike armade cesarskih uradnikov čedalje več stroškov, ki se morajo poplačati po povikšanih davkih!

Naredite nam županije take, da opravljajo, kar je njih lastnega, cesarske okrajne gosposke pa naj opravljajo vse to, za kar ima država skrbeti, ki od ljudstva davke pobira za različne potrebščine!

L., župan.

Naši dopisi.

V Gorici 3. aprila. — Jutre bo Gorica središče avstrijsko-ogerske monarhije. Ob 9. uri in 45 minut dopoldne se pripelje Njih Veličanstvo cesar Franc Jožef iz Trsta. Cesar je ta pot že v tretje naš presvitli gost. V prvo smo novega vladarja pozdravili vinkoštno nedeljo leta 1850; v drugo v postu 1857, ko se je vračal iz Italije; in v tretje 1862. leta, ko je šel po bolešno cesarico v Benetke. Poslednjikrat je bil le memogredé pri nas. Najsijajniši sprejem se je Nj. Veličanstvu napravil l. 1857. Tistikrat je bila Gorica tako lepo okinčana, da je nismo od leta 1844 videli lepše, od tistega leta, namreč, ko je naše mesto počastil cesar Ferdinand (16. sept.). Letos smo imeli samo kake 2—3 tedne časa za priprave, in vendar bode Gorica dostojno napravljena. Dotični odbor si je veliko prizadel, in, kar je naredil, bo za nas večidel novo in je jako okusno. Tako na pr. zastave od železnične postaje noter do mesta (blizo četrt ure poti) vsakih 40 korakov menjaje se dve cesarski, deželni in mestni na precej visokih stožjih. Zastave so po rimsko-vojaški šegi narejene. Na 2 nedozidanih poslopjih pri gledišči (koj, ko se pride v mesto) sta napravljena prostorna odra za gledalce in gledalke. — Cesar se popelje po glediščni, magistratni, veliko-cerkveni ulici, čez stari trg in skoz Rastêl na Travnik v okrajno-glavarstveno poslopje. — Najimenitniša naprava za razsvečavo jutre zvečer je vodometa na Travniku; potem nek slavolok s ces. grbom v sredi in angelom na vrhu in mnogimi zvezdami krog in krog na Studencu, in drug slavolok z monogramom cesarjevim v ulici sv. Klare, kamor se vidi sê sred Travnika. Na raznih mestih stojé stožja za zastave, na pr. na Travniku jih je 5 prav visokih, na Kornji eno, pred kmetijsko šolo 2, poleg mestnega vrta 2, pred škofijo 2 itd. — Zastave za privatna poslopja se dobivajo pri municipiji za plačilo in se jih toliko kupuje, da jih ni nikoli zadosti narejenih. — Na kosarni nad glavno stražo so postavili lep bel cesarski grb. — Zdaj, ko to pišem, niso javne priprave še dovršene; in kako nas privatniki iznenadijo, ne morem zdaj še vedeti; to pa vem, da se vsi povsod podvizajo, kaj spodobnega napraviti. — O uradnem sprejemu na kolodvoru — jako lepo okinčanem — ne bom govoril, kakor tudi ne o predstavljanji uradov in korporacij ob 10. uri dopoldne. — Najzanimivša točka v programu jutrišnjih svečanosti je gotovo vojaška parada na Rójicah (pri žel. postaji, ¼ ure proti jugo-zahodu od mesta) ob 4. uri popoldne; vse mesto bo po koncu. Pa tudi to bo mikavno, da bodo o prihodu Nj. Velič. do-